

ด่วนมาก

ที่ กต ๑๒๐๒/๑๐๗๔

ก. 3/321
ร. 25กพ
ว. 14-14

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส10555
รับที่ : ธ13820/56
วันที่ : 25 ก.ย. 56 เวลา : 13:38

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความเห็นชอบต่อร่างเอกสารที่จะมีการรับรองหรือลงนามระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๓ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างปฏิญญาทางการเมืองว่าด้วยวิสัยทัศน์อาเซียนภายหลังปี ๒๕๕๘ (Draft Political Declaration on ASEAN's Post-2015 Vision) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๒. ร่างแถลงการณ์ร่วมของการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๖ ในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน (Draft Joint Statement on Commemoration of the 10th Anniversary of ASEAN-China Strategic Partnership) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๓. ร่างปฏิญญาของการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๘ ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหาร (Draft Declaration of the 8th East Asia Summit on Food Security) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๔. ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนาลันทา (Draft Memorandum of Understanding on the Establishment of Nalanda University) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๕. ร่างขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศูนย์ทุนระเบิดอาเซียน (Draft Terms of Reference of the ASEAN Regional Mine Action Centre - ARMAC) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยบรรณในคารุสชาลามจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๓ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๙ ถึง ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ ได้แก่ การประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๖ การประชุมสุดยอดอาเซียน-ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๖ การประชุมสุดยอดอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ ๑๖ การประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ ๑๑ การประชุมสุดยอดอาเซียน-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๑ การประชุมสุดยอดอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๑๖ การประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ ๕ และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๘

โดยที่จะมีการเสนอเอกสารเพื่อให้ผู้นำที่เข้าร่วมการประชุมสุดยอดฯ พิจารณารับรองหรือลงนาม กระทรวงการต่างประเทศจึงขอเรียนดังนี้

๑. เรื่องเดิม

นายกรัฐมนตรีมีกำหนดจะเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๓ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนอกเหนือจากการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนแล้ว

/จะมีการประชุม...

จะมีการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้นำของประเทศคู่เจรจาที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย และสหรัฐอเมริกา รวมทั้งการประชุมสุดยอดอาเซียนบวกสาม และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก และการประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ โดยในระหว่างการประชุมดังกล่าวจะมีการรับรองหรือลงนามในเอกสารผลลัพธ์ต่าง ๆ เพื่อให้การประชุมมีผลที่เป็นรูปธรรม

๒. เหตุผล/ความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เอกสารที่จะมีการรับรองหรือลงนามระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒.๒ โดยที่การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๓ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีขึ้นระหว่างวันที่ ๙ ถึง ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบต่อร่างเอกสารดังกล่าวภายในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖

๓. สาระสำคัญ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอร่างเอกสารจำนวน ๕ ฉบับ ซึ่งจะมีการรับรองหรือลงนามระหว่างการประชุมสุดยอดฯ ดังนี้

๓.๑ ร่างปฏิญญาทางการเมืองว่าด้วยวิสัยทัศน์อาเซียนภายหลังปี ๒๕๕๘ (Draft Political Declaration on ASEAN's Post-2015 Vision) ซึ่งผู้นำอาเซียนจะรับรองโดยไม่มีการลงนาม มีสาระสำคัญคือ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันของผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนให้เริ่มกระบวนการจัดทำวิสัยทัศน์อาเซียนหลังปี ๒๕๕๘ เพื่อให้อาเซียนมีการรวมตัวกันมากขึ้นและสามารถตอบสนองประโยชน์ของประชาชน โดยจะมีการมอบหมายรัฐมนตรีและหน่วยงานของอาเซียนที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการจัดทำวิสัยทัศน์ของอาเซียนภายหลังปี ๒๕๕๘ และเสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานภายใต้กลไกคณะกรรมการประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Council Working Group-ACCWG) เพื่อพิจารณาประเด็นที่อาเซียนควรให้ความสำคัญภายหลังการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งรวมถึงการจัดทำเอกสารวิสัยทัศน์ของอาเซียนภายหลังปี ๒๕๕๘ (ASEAN's Post-2015 Vision Document) ต่อไป

๓.๒ ร่างแถลงการณ์ร่วมของการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๖ ในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน (Draft Joint Statement on Commemoration of the 10th Anniversary of ASEAN-China Strategic Partnership) ซึ่งผู้นำอาเซียนและจีนจะร่วมรับรองโดยไม่มีการลงนาม มีสาระสำคัญคือ เพื่อให้ผู้นำอาเซียนและจีนใช้โอกาสครบรอบ ๑๐ ปี ของความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันถึงทิศทางเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ ความร่วมมือ และความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างอาเซียนกับจีนในทุกมิติในอนาคต เพื่อมุ่งยกระดับความสัมพันธ์ให้สามารถตอบสนองและพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและสิ่งท้าทายใหม่ ๆ ในภูมิภาคและโลก ตลอดจนส่งเสริมให้มีการหารือเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างกันให้มากขึ้น

๓.๓ ร่างปฏิญญาของการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๘ ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหาร (Draft Declaration of the 8th East Asia Summit on Food Security) ซึ่งผู้นำของประเทศที่เข้าร่วมในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกจะร่วมรับรองโดยไม่มีการลงนาม มีสาระสำคัญคือ เพื่อผลักดันให้ประเทศที่เข้าร่วมในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความร่วมมือในเรื่องความมั่นคงด้านอาหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนา และยังเป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาความร่วมมือหลักในกรอบการประชุมสุดยอด

/เอเชียตะวันออก...

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้แก่ พลังงาน สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และความเชื่อมโยง (Connectivity) ทั้งนี้ จะมีการจัดทำโครงการและกิจกรรมภายใต้ปฏิญญานี้ รวมทั้งเชื่อมโยงการดำเนินงานเรื่องความมั่นคง ด้านอาหารกับสถาบันระหว่างรัฐบาลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ต่อไป

๓.๔ ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนาแลนด์ (Draft Memorandum of Understanding on the Establishment of Nalanda University) ซึ่งผู้นำประเทศ ที่เข้าร่วมกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พิจารณา ลงนาม มีสาระสำคัญคือ เพื่อเป็นพื้นฐาน สำหรับการปรับสถานะของมหาวิทยาลัยนาแลนด์ให้เป็นสถาบันระหว่างประเทศ (international institution) และพัฒนาให้มหาวิทยาลัยนาแลนด์เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาที่เป็นเลิศระดับนานาชาติ โดยบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนาแลนด์ระบุข้อผูกพันที่เกิดขึ้นโดยตรงต่ออินเดียในฐานะ ประเทศเจ้าบ้านในการอำนวยความสะดวกบุคลากรของมหาวิทยาลัย อาทิ การยกเว้นภาษีและการตรวจลงตรา และไม่ก่อพันธผูกพันด้านงบประมาณหรืออื่นใดกับประเทศที่เข้าร่วมลงนามแต่อย่างใด ทั้งนี้ ร่างบันทึก ความเข้าใจ จะมีผลบังคับใช้เมื่อมีประเทศในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมลงนามอย่างน้อย ๔ ประเทศ

๓.๕ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศูนย์ทุนระเบิดอาเซียน (Terms of Reference of the ASEAN Regional Mine Action Centre - ARMAC) ซึ่งผู้นำอาเซียนจะรับรองโดยไม่มีการลงนาม มีสาระสำคัญคือ เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาทุนระเบิดด้วยความร่วมมือด้านมนุษยธรรมในระดับภูมิภาค และเพื่อให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปราศจากทุนระเบิดและวัตถุระเบิดที่ตกค้างจากสงคราม ทั้งนี้ งบประมาณในการดำเนินการของศูนย์ฯ จะมาจากเงินอุดหนุนตามหลักความสมัครใจของประเทศสมาชิก อาเซียนและเงินอุดหนุนจากประเทศคู่เจรจาของอาเซียนและองค์กรระหว่างประเทศ

๔. ข้อพิจารณาตามกฎหมาย

๔.๑ โดยที่สาระสำคัญของเอกสารฉบับที่ ๓.๑ ฉบับที่ ๓.๒ และฉบับที่ ๓.๓ เป็นการประกาศเจตนารมณ์ทางการเมืองที่มีผลผูกพันเชิงหลักการและทางการเมืองมากกว่าจะมุ่งให้มีพันธกรณี ทางกฎหมายตามกฎหมายระหว่างประเทศ และแม้ว่าจะไม่มีการดำเนินการ ก็จะไม่เกิดผลทางกฎหมายตาม กฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น เอกสารทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าว จึงไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๔.๒ สำหรับเอกสารฉบับที่ ๓.๔ การร่วมลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจ ของไทยจะ ก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ รัฐภาคีจะต้องยอมรับสถานะทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยนาแลนด์ และโดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจ จัดทำในรูปแบบของความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งจะลงนามโดยผู้นำของ ประเทศที่เข้าร่วมในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงถือเป็นสนธิสัญญาภายใต้กฎหมายระหว่าง ประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม แต่ไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

๔.๓ ส่วนสาระสำคัญของเอกสารฉบับที่ ๓.๕ เป็นการตกลงในหลักการของประเทศ สมาชิกอาเซียนในการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศูนย์ทุนระเบิดอาเซียน และไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีทาง กฎหมายภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศต่อไทย ดังนั้น เอกสารดังกล่าวจึงไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือ สัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญฯ อย่างไรก็ตาม โดยที่เนื้อความของเอกสารนี้มีข้อผูกพันเชิงนโยบาย ในการให้เงินสนับสนุนแก่ศูนย์ทุนระเบิดอาเซียน ส่วนราชการเจ้าของเรื่องอาจพิจารณาเสนอเรื่องต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบในแง่นโยบาย ตามมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

/๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ...

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การร่วมรับรองและลงนามในเอกสารผลลัพธ์ในข้อ ๓ จะเป็นการแสดงถึงความมุ่งมั่นและความพร้อมของผู้นำไทยในการสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกรอบอาเซียน รวมทั้งกระชับความสัมพันธ์กับประเทศคู่เจรจา เพื่อช่วยส่งเสริมการสร้างประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ตลอดจนเป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันของอาเซียนที่จะเริ่มกระบวนการจัดทำวิสัยทัศน์อาเซียนหลังปี ๒๕๕๘

๖. ประเด็นที่เสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างเอกสารในข้อ ๓ และหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขร่างเอกสารที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๖.๒ ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายร่วมรับรองหรือลงนามเอกสารในข้อ ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ
(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมอาเซียน

กลุ่มงานนโยบาย

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๒๓ (ปวีณา)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๖๓